

PéterPál

Egyszer volt, hol nem volt, egy tutajon ült egy kisfiú, lábát lóbálva a vízben. Három pöttyös hal harapdálta a lába ujjait, mert cseresznyéket akasztott rájuk száraztól, s a halak hol a cseresznyébe, hol a lábujjaiba haraptak. Angliában élő magyar kisfiú volt PéterPál, egy világjáró hajóskapitány fia.

„PéterPál”, kiáltott Socrates, a teknősbéka a sárból, ahol a hátára fordulva süttette a hasát a nappal, mintha sáros napraforgó lett volna, „fordíts meg, kérlek, azazhogy hasra, mennünk kell ugyanis.”

PéterPál fölkapta Socratest, s óriási, különbejáratú zsebébe rakta, amely azért készült olyan nagyra, hogy a teknős úgy utazhasson benne, mintha zsebóra lenne. PéterPálnak ugyanis órára volt szüksége, hogy minden nap egy órára hazaérjen, elmosogatni a piszkos edényeket. Socrates remek órának bizonyult, mert szeretett a mosogatólében hemperegni (a két barát ebben különbözött egymástól), s így sohasem felejtette el, hogy idejében szóljon PéterPálnak.

A fiú szaladva tette meg az utat hazafelé, két okból kifolyólag: elsősorban azért, mert Tantala mindig dühöngött, ha PéterPál elkészt, ezt nádpálcával is bizonyígtatta, másodsorban pedig, mert a teknősbéka mindig szomorú volt, ha éhes volt, sőt akkor is, ha Tantala a pálcáját használta PéterPál hátán. Ami azt illeti, Socrates ilyenkor még szomorúbb lett.

Történt egyszer, hogy Apa azt mondta, *abszurdum*, hogy PéterPál mosogasson, de Apa hajóskapitány volt, s gyakrabban vitorlázott a hetedik tenger hátán a hetvenhetedik határ háta mögött, mint sem. Ez a nap is egyike volt a gyakrabbanoknak, s Apa az Imposztort kormányozgatta valahol messzi vidéken. Egyébként Tantala úgy érvelt, hogy PéterPál szeretett mosogatni, hogy a mosogatólé a teknőcé lehessen.

Egyszer egy hajnalban PéterPál csak azért mászott ki az ágyából és ment ki a konyhába, hogy a mosogatólé-kérdést megbeszélje a teknősbékával. Socrates bölcs volt, tapasztalt, s a hosszú élete során már sok emberrel megbarátkozott, így egy magyar szakáccsal s egy spanyol festővel is. Ekképpen nyilatkozott:

A. Ha Tantala kevesebbet lakkozna a körmét, több ideje lenne mosogatni;

B. Igaz, hogy a mosogatólé a levek leve, mégis abszurdum PéterPált arra kényszeríteni, hogy amíg a többi fiúk futballoznak és pingpongoznak, PéterPál mosogasson. (PéterPál megkérdezte, hogy mit jelent az, hogy abszurdum?)

C. Tíz dögöltt bögölybe merne fogadni, mondta Socrates, hogy PéterPál jobban tud mosogatni, mint pingpongozni, holott ennek fordítva kellene lennie az ő korában.

II.

Azon a bizonyos napon, vagy ezen, ha így jobban tetszik, Tantala, mielőtt leszaladt volna az eszpresszóba, ahol délutánjait töltötte, egy virslit hagyott PéterPálnak ebédre, s egy apróbb tornyot a piszkos edényekből. A virsli hideg volt, s olyan íze volt, mint egy használt rágóguminak, amit virsli formájúra gyúrt előző gazdája.

PéterPál fogta hát a virslit, és áthajította a kerítésen Jusztinának, a szomszéd kutyájának, aki visszaugatott köszönésképpen. Ő maga kétszersültet evett francia mustárral és fehérborssal. De a bors, ha kisebb is volt, jóval erősebb volt PéterPálnál, s olyannyira megcsuklatta, hogy az egész edénytorony kicsúszott a kezéből, s a tányérok, mint a hibásan repülő csészealj, a földön kötöttek ki. Az egyik csészealj éppenséggel Socrates teknőjén, s a teknős addig egyensúlyozta a kistányért a páncélján, míg a fiú meg nem szabadította ettől.

„Rossz ómen”, mondta a teknős sóhajtva. Hatalmas szókinccse volt ugyanis megfelelő szavakból.

„Mi az az ómen?” kérdezte PéterPál a teknőst, csakúgy, mint más ember fölüt egy szótárt, mivelhogy a baleset nem tette kevésbé kíváncsivá.

„Hát ez az ómen azt jelenti, hogy mostohaanyád kiporolja a nadrágod, hacsak útilaput nem kötünk a talpunkra.”

„Ez az útilapu dolog meg mi legyen?” kérdezte PéterPál, aki úgy tele volt feleletekre váró kérdésekkel, mint a keresztretjvény.

„Csak amolyan szólás ez, amit öreg barátomtól, a szakácstól tanultam. Egyszer, amikor túl fűszeres halat főzött a holland nagykövetnek, s azt gyomorégéssel kórházba vitték, ő mondta azt nekem: „*Bizony kicsi rohamsisakos békám* (mert így hívott), *jobb lesz nekünk, ha útilaput kötünk a talpunkra.*” Azt hiszem, azt gondolta, hogy mennünk kell, mielőtt megfognak bennünket. És most ugyanezt mondom én is.”

A biztonság kedvéért PéterPál ezúttal a lexikont is megnézte, aztán kiment a kert végébe, s szedett két kisebbet az ott lapuló óriási lapulevelek közül, s a száruknál fogva a dereka köré csavarta őket, mint az övet szokás. Aztán szedett két almát, ezeket beletette a kenguru-zsebbe a teknőc mellé, s útnak indult.

Az izgalom és az almaszag megihlette Socratest, s mielőtt elaludt volna, írt, fejben, egy költeményt. Címe ez volt:

Egyes számú útivers

A világ egy nagy alma
s az egyenlítő az öv rajta
így érzett
az utazó teknős fajta,
az almához
szorítva,
amíg azt föl nem falta.

PéterPál meghallgatta a verset és mosolygott. „Az okos állatok mind költenek. Legalábbis azokban a történetekben, amelyeket Emília olvasott föl nekem”, mondta félhangosan.

III.

PéterPál leszaladt a folyóhoz, hogy elbúcsúzzon a tutajtól, a három pöttyös haltól és a töltésen álló hét szilvafától. Megforgatta fejében, hogy eloldja a tutajt, ingéből vitorlát feszít, s leereszkedik a folyón, de aztán inkább az ötletet oldozta el és hajította a vízbe három kishal kedvéért. E délután is odaúsztak, mihelyt PéterPált meglátták a tutajon, és a kisfiú bizonyos volt abban, hogy a halfamília éppen a tutaj alatt lakott. Igazságtalanság lenne a fejük felől elvinni a tetőt csak azért, hogy a maga baján segítsen. A kishalak bizonyára a tutaj aljára ragasztották éléskamrájukat.

Odaballagott hát a szilvafákhoz, hol az ötödiken, a levelek között óvatosan becsomagolva piros szalaggal egy ágacskához kötött gyufaskatulya rejtőzött, amit ily módon egyszerű volt megtalálni. „Elővigyázatlan kislány, ezt más is megtalálhatta volna”, mormogta magában PéterPál. Egy kígyó alakúra sodort papírszelet pihent a gyufásdobozban. Elégett gyufafej kormával, a szokásos hibás helyesírással ezt írta a levél küldője:

„Megyni fogunk hazzába
Romába
Dina”

PéterPál beletúrt a bal zsebébe, kihalászott onnan egy félbetört ajakpirosítót, amely egyszer Tantaláé lehetett, és gondosan kijavította a hibákat a levélben. Ilyenformán:

„Megyni fogunk hazába
Rómába
Dina”

Egy madzag után kutatott éppen PéterPál, hogy a gyufásdobozt visszakösse a szilvafa ágára, amikor hirtelen megértette, mit is jelent Dina levele. A kislány vakációja véget ért, és vissza kellett térnie Itáliába: „Nem lesz mód arra, hogy a levelet kijavítsam, de szükség sem lesz rá”, gondolta PéterPál, és leült a harmadik szilvafa árnyékába. Ez volt a kedvenc fája: egy fát kivéve, vastagabb és lombosabb volt ez a fa, mint a többi, és ez hozta a legtöbb gyümölcsöt augusztusban. *Mama-fának* hívta ezt a fát PéterPál, és arra gondolt, hogy a legmagasabb fa a sor végén a Papa-fa, az öt kisebb fácska pedig a gyerekek. „Hazzába Romába” – ismételte PéterPál Dina hibáit. Kenguru-zsebéből kiemelte Socratest, hogy tanácsát kérje, de a teknősbéka már előzőleg teleette magát almával, és az igazak álmát aludta. PéterPálnak egyedül kellett határoznia.

A kisleány tudta, hogy Róma Olaszország fővárosa, s Emília néni is ott lakik. Nemcsak azért lakott ott Emília, hogy PéterPálnak Rómában is legyen egy nagynénje, hanem azért is, mert a FAO-nak dolgozott. Mikor PéterPál megkérdezte, mi az a FAO, Emília azt felelte: „Kasza, Kapa és Kajálásügyi világszervezet.” Minthogy ezt így egy kicsit nehéz volt megérteni, Emília elmagyarázta, hogy Rómában egy csomó mindenféle fajta ember azzal foglalkozik, hogy ne kelljen a világon senkinek sem éhezni. PéterPál ugyan nem éhezett igazán, de tudta, ha egyszer odakerül, szívesen fogadják őt is. Ez bátorságot öntött belé. Kinyitotta ismét a gyufaskatulyát, meggyújtott egy gyufát, elfújta, s a gyufaszál kormos végével ezt írta Dina levelének a túlsó oldalára: „ÉN IS”. Ő is Rómába készült tehát.

Eddig csak Dina leveleit javígtatta PéterPál, ez volt az első alkalom, hogy írni is merészelt valamit a kisleánynak, mióta Dina felfedezte PéterPál és a feketerigók szilvafa-postáját. Így csöppent bele Dina PéterPál életébe. Elég az hozzá, hogy PéterPál elővette zsebéből a spárgát, felkötötte vele a gyufásdobozt a fára, és megindult a kikötő felé vezető úton.

„Autóstoppal megyek”, mondta PéterPál olyan hangosan, hogy Socrates kinyitotta az egyik szemét a kenguru-zsebben.

IV.

„A macska képen mosoly ült, a farkán egy egér. Az egér arcára fagyott a mosoly, farkába egy pók kapaszkodott. A pók szemében mohóság ült, ízelt lábai a pókháló fonalát tartották. Már nem is tudom, hogy kiszabadítani vagy megenni akartam a hálóba akadt legyecskét, úgy tele voltam sajnálattal, és olyan üres a gyomrom”, mondta a teknősbéka.

„Folytasd, kérlek, aztán mi történt?” kérdezte kíváncsian PéterPál. Egy útszéli kilométerkövön ült, és hallgatta a teknős meséjét.

„Elszakította a pókhálót, elrepült a légy. A pók belecsípett az egér farkába, és leszaladt a háló szálán, hogy a szakadást megjavítsa. Az egér duplaszaltót vetett a levegőben, s a macskakörmöket kikerülve a lyukában kötött ki. A macska mosolyából fintor lett. Ez történt.”

„Álmodtad ezt, vagy valóban megtörtént?”, kérdezte a kisleány.

„Ebben nem vagyok egészen bizonyos”, pislogott Socrates. „Annyi azonban egészen biztosra vehető, hogy a festő műtermében voltam, így hívta ugyanis szobájának azt a sarkát, ahol a festékeit tartogatta. Ott szoktam aludni az ecsetek társaságában. Meg fogom azonban kérdezni a macskát, ha legközelebb találkozom vele.”

„Az igazat nem fogod tőle megtudni”, mondta PéterPál. „A macskák szavában sohasem bíznék. Pláne, ha saját balsikereik bevallásáról lenne szó.”

„Az egér meg túl félénk ahhoz, hogy e témáról cincogjon”, mondta Socrates. „A pók néma; ha akarna, sem tudna megszólalni”, tette hozzá.

„De hát hogyan beszélnek egymással a pókok?”, kérdezte PéterPál.

„Hálókat szőnek egymásnak”, felelte Socrates.

„És a légy? Ő csak megmondja, ha megkérdem?”, folytatta PéterPál.

„Igen, megmondaná, de ősszel meghalnak a legyek, s amit elmeséltem, nyáron történt – ha megtörtént.”

Egy autó reflektorfénye egy pillanatra vakítóan sütött PéterPál szemébe, aztán a fékek csikordulását hallotta, s a közvetlen közelében állt meg a jármű. Egy langaléta fiatalember ugrott ki a kocsiból, s rákiabált a kislánra:

„Mit csinálsz te itten?”

„Ülök egy kilométerkövön”, válaszolt PéterPál.

„Ülj be a kocsiba”, mondta a fiatalember. „Hol laksz?”

PéterPál nyilván félreértette a kérdést, mert a macskákkal ellentétben ő mindig megmondta az igazat. Azt hitte, hogy a langaléta kérdése az volt: „hová mégy?”; mert egyébként miért is felelte volna azt, hogy: „Doverba”.

V.

Kettes számú útivers

„A hajónak
a farában
fürges fecske
Socrates ring
mint egy kecske”,

dúdolta dünyögve a teknős, mintha altatódalt énekelne.

„Hogy jön ide a kecske”, suttogta PéterPál álmatlanul. Halkan beszélt, hogy az Idős Urat föl ne keltse.

„Ó csak a rím kedvéért”, felelte a teknősbéka.

PéterPál és Socrates az ORLEÁNI SZŰZ komphajóhasában utaztak. A komphajó autókat szállított Doverből Boulogne-ba és vissza. A kislán és a teknős egy ezüstsínű Hummer csomagtartóját választották hajókabinnak. A hasukban két alma volt; hasanként egy-egy. Ezeket hozta útravalónak a zsebében PéterPál. Kinn a La Manche csatorna, nagy, vizes és sós, ringatott, mint egy óriási hintaló. És a csatornán túl ringott az egész világ, sőt Ő maga is, és minden benne körbe-körbe járt, mint egy hatalmas ringlispál. És mindenek fölött és kívül volt a Mindenség, teleszórva csillagokkal, mint egy mákos kalács. PéterPál megpróbálta elgondolni, mi vagy ki van a Mindenségen kívül és fölött, és végül is úgy képzelte el a dolgot, hogy mindenek kívül van a csodálatos Szakács, minden recept tudója, és mindenek belül van a csodálatos kovász, minden anyag élesztője.

A gondolat megnyugtató volt, de a kalácsról és a Szakácsról az is eszébe jutott a kislánnak, hogy igen-igen éhes. De minthogy nem volt mit ennie, elaludt.

Az Idős Úr, aki a vezetői ülésen ülve aludt (mert már fél éjjel várt arra a doveri parton, hogy átkelhessen), volt a kocsizás gazdája. Előző este dolgokat pakolt éppen ki meg be a kocsija hátuljába, amikor kialudt a pipája. Amíg gyufát keresett, a csomagtartó fedelét nyitva hagyta. A rövid perc elég volt PéterPálnak és Socratesnak arra, hogy a nagy nyitott fedelű csomagtartóban kényelmesen elhelyezkedjenek a csomagok között. Az Idős Úr meggyújtotta a pipáját és visszajött, becsukta a fedelet, a kocsival behajtott a hajó belsejébe, és nyomban elaludt, mint mindenki más, a kapitányt és a fűtőt kivéve.

VI.

A váratlan nem jött igazán váratlanul, hiszen a jószerencse általában nem tart soká. Reggel lévén, PéterPál fölbredt, és cipője sarkával megkocogtatta a csomagtartó belsejét. Az Idős Úr felnyitott a csomagtartó fedelét, de mielőtt azt mondhatta volna „Egek Ura”, PéterPál igen udvariasan megkérte őt, hogy megmutatná-e Róma városát a térképen. Az Idős Úr ezt készségesen meg is cselekedte, s az utasokat croissant-nal és café-val megreggeliztette. Franciaországban jártak már ekkor, ahol a bőséges angol reggelikhez szokott Idős Úr szerint „a lehetetlennel határos egy jó reggelit kapni”.

PéterPál a térképre pillantott, és látta, hogy útjába esik Párizs, Génua és Pisa. Tudnivalónak elég is volt ennyi, hiszen PéterPál autóstoppal igyekezett útját folytatni, úgy gondolta, hogy a részletkérdéseket az autósokra bízhatja.

Az Idős Úr Brüsszel felé vette az útját, elbúcsúzott hát PéterPáltól, aki pedig ingének elejére írta nagybetűkkel:

PÁRIZS – GÉNUA – PISA - RÓMA

Az út jobb szélére állt ki eztán, hüvelykujját a levegőbe emelte, és böködni kezdte a levegőt.

Egy nagy teherautó volt az első jármű, ami megállt, s a kisfiú nem egykönnyen mászott fel a magas sofőrülésre, a vezető mellé. De onnan fölülről aztán már remek dolog volt lenézni az apróbb kocsikra, motorbiciklikre, melyek úgy röpültek és zümmögtek alul, mintha négykerekű bogarak, kétkerekű méhecskék lennének. A vezető csak annyit tudott angolul, hogy „yes” és „no”, és PéterPál is éppen ennyit értett franciául. Boldogan vigyorogtak egymásra viszont, és a francia teherautósofőr azt mondta: „Párizs”, PéterPál megírt ingére mutatva, mire a kisfiú bólintott. A teherautó légcsavarokat szállított az Orly repülőtérre, a fővárostól nem messze.

„Eddig”, mondta még mindig vigyorogva vagy ismét vigyorogva a teherautósofőr és sajnálkozva emelte föl mind a két kezét. Jobb kezével magához szorítva Socratest a kenguru-zsebben, PéterPál leugrott a teherautóról. A vezető egy hosszú francia kenyeret varázsolt elő valahonnan, amely a hegyére állítva akkor volt, mint PéterPál maga, és egy darab sajtot, amely olyan formájú és méretű volt, mint Socrates, s mindkét dolgot az utasoknak adta. Teherautójával azután egy hangárba hajtott. „Merci”, kiabált utána PéterPál. Ezt a szót már az úton tanulta. Mihelyt a teherautó elhajtott, egy csúf sötét felhő jelent meg az égen, és egy dühös kinézésű fekete jaguár rontott ki az Orly repülőtérrel a főútra. PéterPál felemelte a hüvelykujját. Megtorpantában is felbömbölt a jaguár, és a kocsiból Tantara legjobb barátnője, Eutanázia lépett ki. PéterPál szaladni szeretett volna, de lábai nem vitték. Eutanázia elkapta a gallérját, és benyomta a kocsi hátuljába.

„Elszöktél ismét hazulról, te kis gazfickó!”, sziszegte Eutanázia, mint egy mérges kígyó. „Majd meglátjuk, a francia rendőrök mit szólnak ahhoz, hogy egy kis mitugrász útlevél nélkül utazik!”

PéterPál egy szót sem szólt, csupán odvas fogát szívta keményen, hogy leküzdje a feltörekvő könnyeket.

„Egy igazi autóstoppoló nem fakad sírva az út közepén, mint egy óvodás”, súgta a zsebéből Socrates.

VII.

Párizsban PéterPált a dutyiba dugták, mert nem volt útlevele. „De hát az én nevem rajta van az apám útlevelén”, magyarázta a kisfiú egy nagybajuszú civil ruhás rendőrnek.

„És hol az apád?”, kérdezte Nagy Bajusz.

„Az IMPOSZTOR fedélzetén. A dél-amerikai vizeken hajózik.”

„A nevelőanyja Angliában van”, vágott közbe Eutanázia. „Mindenki tudja, micsoda kis csavargóval van dolgunk, aki állandóan szökni akar”, tette hozzá, és öt centis körmeivel PéterPálra mutatott.

„Csak legyen nyugodt, asszonyom, majd mi elintézzük mindent. A fiút holnap reggel visszaküldjük a nevelőanyjához”, szólt fenyegetően a felpenderedő majd lekonyuló Nagy Bajusz.

Egy durva pokrócot kapott PéterPál, és egy sötét cellába zárták. Leült az ágyára szemben az apró ablakkal, melyen vasrács díszelgett. Szeme találkozott az ablakon keresztül beszűrődő városi fényekkel. „Bölcsebb lett volna, ha elindulás előtt írok Emília néninek”, gondolta. „Csakhogy erre nem volt időm, és Tantala egyébként is kinyitotta volna Emília néninek címzett leveleimet.” Ez előfordult már a múltban, amikor is PéterPál azt írta: „Hisztis hiú tyúk a Tantala”, és Emília néni ezzel teljesen egyetértett. Aztán, félhangosan azt is hozzátette PéterPál: „Persze amúgy arra se lett volna alkalmam, hogy Dinát lássam.”

Socrates, akinek a hallása különösen éles volt éjfél és éjjel egy óra között, meghallotta, mit mondott a barátja. Így szólt tehát: „És ha meglátod azt a kislányt, akkor sem beszélsz hozzá, mert nagyon szé...” „Ssss! Igaz, hogy beszélni még nem beszéltem veled, de az angolságát így is rendszeresen javítottam, amióta a rigóknak írt hetedik leveletem megtalálta a szilvafán. Tíz kövér bögölybe fogadok veled, hogy Rómában majd meg fogom szólítani – ha idejében kikerülök innen.”

„Ez már beszéd!” felelt a teknőc. „Tíz kövér bögöly. De hogy a csudában szabadulunk innen ki?” „Bízzatok rám”, szólott egy orrhang a sarokból.

PéterPál is, Socrates is alaposan meg volt lepve. Még eddig soha senki nem értette meg, amit ők ketten egymásnak mondtak.

„Te ki vagy?”, kérdezte PéterPál, a legsötétebb sarok felé fordulva.

„A cellatársad”, felelte egy gyomorhang, s a gazdája egy lépéssel közelebb jött az ablakhoz, hogy az autóstoppolók is láthassák őt.

„Te pumpernickel vagy, vagy te vagy a Pumpernickel?”, kérdezte a teknős.

„Mindkettő”, felelt egy torokhang, amely egy biliárdgolyó simaságú és holdvilág kerekdedségű fejhez tartozott. Miközben alakja egyre jobban kibontakozott a félhomályból, a hang tulajdonosa így folytatta:

„T. is teknős volt, fehér

Sárga, körös, mint a hold,

csúszkált, mint egy mozgó folt,

Máskor pedig csolnakolt.”

„T. a csapodár unokatestvérem volt”, mondta Socrates. „De te rémes rímeket használsz, vagy a rímeket rémesen használod.”

„Magánrímek”, felelte Pumpernickel, és összehajtotta bélés nélküli esernyőjének vázát, melyet ez ideig kopasz feje felett tartott. Le is ült az ágyra Socrates és PéterPál mellé.

„Miért cipeled ezt az ernyőt?”, érdeklődött PéterPál, némileg tapintatlanul.

„Jégeső, hó, eső, harmat és minden más csapadék és esemény ellen”, felelte Pumpernickel.

„De hiszen bélése sincsen”, szólott Socrates kritikusan.

„Ha lenne, sem védhetne meg mindattól a bajtól, mely elérhet bennünket. Most azonban mégis kihúz bennünket a csávából.”

Az esernyő fogantyújának üregében egy apró fűrész rejtőzött. Éppen elég nagy ahhoz, hogy az ablak vasrácsait elvágja.

„Téged miért zártak be?”, kérdezte PéterPál, aki, mindahányszor egy különleges helyzet adódott, előállt egy tapintatlan kérdéssel.

„Nekem sem volt útlevelem. Sőt, sohasem volt még. És sohasem lesz”, mondta Pumpernickel, miközben azon ügyködött, hogy az ágylepedőket rászerelje az esernyővázra. A kész mű egy nagy gombára hasonlított, vagy még inkább egy ejtőernyőre. Pumpernickel a bal kezébe fogta, jobbával pedig PéterPált tartotta, aki viszont Socratest szorította magához szokás szerint a kenguru-zsebben. Így ugrottak ki az ablakon együtt, és egy kis Fiat kocsit tetején kötöttek ki, minden baj nélkül.

VIII.

A Fiat lassan haladt, s PéterPál rögvest kitalálta, miért. A kiskocsi, egyéb kiskocsik társaságában, egy nagy teherautó hátán utazott. Utasaink a kiskocsi tetejéről a belsejébe másztak, és elfeküdtek az üléseken. Ez látszott az utazás legbiztosabb módjának, de persze így nem láthattak ki a kocsik ablakain. Az idő haladt, együtt szaladt az út menti fákkal, gyümölcsösökkel, rétekkel, melyeket nem láthattak. Pumpernickel szomjúságról, Socrates éhségről panaszkodott, PéterPálnak mindkét dolog az eszében járt. Mihelyt az éjszaka leszállt, s a sötétségben már nem kellett attól félniük, hogy észreveszik őket, a három autóstoppos kimászott a Fiatból. A teherautó már előzőleg megállt, tehát szép nyugodtan leereszkelhettek a földre.

Egy hatalmasnak látszó folyó partján találták magukat az utasok. Pumpernickel szerint ez volt az Loire. Karcsú híd ívelte át a folyó derekát, s két partján paradicsomtőkét hordozott hátán a föld, melyek a sötétségben feketének tűnő paradicsomfürtöket ringattak.

„Paradicsomleves!”, süvöltött Socrates, és sietett a paradicsomföldek felé, ahogy csak tömzsi lábai bírták. „Tea!”, kiáltott Pumpernickel, és szöcskeugrásokkal igyekezett a folyó felé. „A Temze”, gondolta PéterPál. „Minden folyó egyforma a sötétben, de ez is a Temzére emlékeztet engem. Ámbár lehet, hogy a Duna.”

Mialatt Socrates egy paradicsomtornyot egyensúlyozott a hátán, és ismét a teherautó felé igyekezett, s miközben Pumpernickel teát készített, PéterPál leült a folyó partjára, s az otthoni tutajra gondolt. Meg volt győződve arról, hogy a legjobb dolog az lenne, ha Rómában megtalálná Emília nénit, s egy idő múlva együtt térnének vissza majd Angliába. Kunyhót építene otthon, a tutaj és a szilvafák között félúton, s meghívná Pumpernickelt vendégségbe. Ez a fölírás állna a kunyhó ajtaján: „Tantalának tilos a bemenet.” Vagy talán Pumpernickel és Socrates kitalálnának valami Tantal elleni szert.

Amikor a tea kész lett, PéterPál, aki eddig nem csinált sokat, s ezért kissé szégyellte magát, paradicsomlevest főzött az új Fiat üres benzintartályában. Socrates belevetette magát a levesbe, korát és faját meghazudtoló sebességgel és energiával. „Diogenesnek igaza volt”, szólta ki a benzintartály belsejéből.

IX.

Másnap reggel Pumpernickel kitűzte esernyőjét a Fiat tetejére.

„Légy óvatos”, suttogta PéterPál.

„Miért? Éjszaka átléptük a határt, s most már Itáliában vagyunk”, zengte Pumpernickel basszushangon. És mintha a felhőket akarná megölelni, kitérta a karját: „El, el! Beteg leszek, ha még továbbra is bezárva kell maradnom. Azt a hegyet ott most rögtön megmászom.”

PéterPál kinézett a kocsik ablakán, sőt Socrates is kiemelte a paradicsomlevesből, hogy ő is láthassa az Alpesekeket.

„Mire jó egy hegy tetejére mászni?”, kérdezte Socrates ajkát biggyesztve. „Amúgy is a világ tetején vagyunk már.”

„Dehogyan vagyunk”, szólta Pumpernickel, és hirtelen erőt vett rajta az izgalom. Domború homloka szinte szikrázott a reggeli napfényben. „Nagyon is mélyen vagyunk, sőt egyre lejjebb süllyedünk, lejjebb és lejjebb, hacsak újból és újból meg nem próbálunk fölfelé igyekezni.”

„Én úgy vélem”, mondta Socrates, „hogy amíg valahol vagyunk, mindegy, hol vagyunk. Most egy kocsiban vagyunk, s a kocsik egy teherautó szerelékének a tetején utazik. A teherautó pedig a föld burkolatának a tetején halad. És a föld – ezt öreganyám mesélte – egy óriás vállán nyugszik. Az óriást pedig egy óriás teknős tartja a hátán.”

Pumpernickel türelmetlenül intett, s a gyomrából jött a hang, amikor megszólalt: „Az ember szívét éppen az mozgatja meg leginkább, hogy nincs mozdulatlan teknős, aminek a hátára állhatna

valami, mert az űrben minden mozog. A moziban a film mozog a szemünk előtt. Életünk is mintha egy végeláthatatlan mozifilm egy része lenne. Megmagyarázom: a moziban ülve, két egymás mellett mozgó világot láttam egyszer. Se vége nem volt egyiknek, se hossza a másiknak. Alpinisták jelentek meg a vásznon, félúton a hegytető felé. Egy menedékházban, ahol megpihentek, mozifilmet vetítettek, amely alpinistákat mutatott, akik félúton a hegytető felé egy menedékházban megpihentek. Ezek az alpinisták egy másik filmelőadást figyeltek éppen, amely alpinistákat mutatott, akik egy menedékházban megpihentek. És ezek az alpinisták egy filmet néztek, amelyik...

„Feltételezem, hogy te is az egyik hegymászó csapat tagja voltál”, szólt közbe PéterPál, aki ez idáig az igazi Alpeseket nézte, rajta valóságos hegymászókkal, akik éppen fölfelé haladtak a hegygerincen.

„Tévedsz”, felelt Pumpernickel az orrán keresztül. „Én történetesen egy rossz szagú hajón voltam akkor, az éppen süllyedni kezdett. Óceánjáró hajó volt. Egy másik hajó sietett a segítségünkre. A mentőhajón utazók közül egyesek filmezni kezdték a mentési műveleteket. De attól tartok, hogy valójában ez a hajó is süllyedőben volt, mert sohasem ért a mi hajónkhoz, hogy bennünket mentsen. Továbbá igen valószínűnek tartom, hogy a mentőhajót magát is filmezte vagy televízióra vette valaki valahonnan, valamelyik másik hajó fedélzetéről...”

„Nézd azt az ernyőt! Ott fönt!”, kiáltott valaki, és a teherautó megállt. Egy falu főterén álltak meg, nevetgélő, rikkantgató emberek vették őket körül. Széles mozdulatokkal magyaráztak egymásnak valamit. „Nézd! Egy béleletlen esernyő! Kitűzve oda föl! Ott, ott a Cinquecento tetején!”, magyarázta egy kis olasz boltos a meglepett teherautósófürnek.

Éljenző, nevető, tolongó népek közé mászott le PéterPál Socratessel a karján. A harangok zúgtak, s az emberek ölelgették, csókolták egymást. Egy férfi ünneplőben, egy nő tiszta fehér ruhában arcon csókolták PéterPált jobbról-balról. Menyasszony és vőlegény voltak, az esküvőjükről jöttek éppen. Szóval férj és feleség voltak már. PéterPál a többi vendéggel együtt hatalmasan belakmározott az esküvői lakomán. A sofőr is egyike volt a meghívottaknak. A lagzi reggeltől délig, déltől estig, estétől éjszakáig tartott. Socrates bevette magát egy torta közepébe, és addig evett, amíg el nem aludt ott, a torta mélyén.

X.

PéterPál azt álmodta, hogy Socrates volt, és Socrates azt, hogy ő volt PéterPál. Mikor felébredtek, mindketten hasfájással, időbe tellett, amíg kiszortírozták, melyikük melyik.

Aztán egy ember jött be, megérintette PéterPál homlokát, és azt mondta, magas a hőmérséklete, hogy doktorra van szüksége. PéterPál ezzel nem értett egyet, és úgy vélte, ha valakinek, hát Socratesnek van szüksége doktorra, mert túl alacsony a hőmérséklete. Majd ezt is hozzáfűzte: „Egyébként is nemsokára Rómában kell lennem.”

Az ember elment, hogy doktort hozzon, PéterPál meg igen furán érezte magát. Kényelmetlennek tűnt az ágy. Felkelt tehát, és kiszalad a térre pizsamában. A kis észak-olasz falu teréről egy kacskaringós, hegynek induló útra szaladt föl, mindkét karjával integetve a mellette elrohanó autóknak, akárcsak egy szélmalom. A kezén, sőt, a lábán minden ujjával jelezni próbált, hogy eredményesebb legyen az autóstoppolás. Aztán meglátott egy csacsifogatót, amely fejeskáposztát szállított, és felugrott rá, éppen egy káposztafejre. A csacsi hátranézett, összecsapta a két fülét, és megállt. A kocsis megmérgeződött, és PéterPál jobbnak látta elszelelni. Nemsokára egy karavánt pillantott meg, melyet egy vontató húzott fölfelé egy kaptatón. Odaszaladt, és fülugrott a karavánra. Mihelyt a vezető meglátta a pizsamás kisfiút, megállt. PéterPál ismét elszaladt. Meddig futhatott már és mióta, nem tudta pontosan, de testét már elborított a verejték, és egyre nehezebben lélegzett, amikor hirtelen egy tank állt meg a számára.

PéterPál nem értette, mit mondtak neki a tankban ülő katonák, mert az egész alkotmány zörgött-csörgött, mint egy páncélos csörgőkígyó. Pedig az is lehet, hogy csak fegyvertelen harckocsi volt. A tank belsejéről észébe jutott a kis Fiat kocsis tankja – azaz benzintartálya –, amelyben paradicsomlevest

főzött Socratesnek. Aztán észbekapott, hogy Socrates nincs vele. Sőt, Pumpernickelt sem látta az esküvői lakoma kezdete óta. PéterPál úgy érezte, hogy hűtlen lett a barátaihoz, és megkérte a katonákat, hogy állítsák meg a tankot, mert vissza akar szaladni Socratesért.

Kis híján elájult, midőn az út szélén találta magát ismét. Egy fekete jaguár kocsit száguldott lefelé a dombtetőről, és PéterPál megpillantotta Eutanázia villogó szemét. Futni akart. Aztán azt is meglátta (alig akart hinni a szemének), hogy az ellenkező irányból maga Tantara közeledik egy robogón ülve. Egyik kezében úgy tartja a nádpálcát, mintha puskája lenne az.

PéterPál átvette magát az útszéli sövényen a mező felé, ahol piros szalagok borították a búzaföldet. A búzaföldön keresztül egy tóhoz ért, melyre éppen akkor szállt le egy hidroplán. Tantara és Eutanázia végig mögötte vágattak. Hallotta magassarkú patáik dobbanását, és forró leheletüket a nyakán érezte.

Az utolsó húsz métert a hidroplán felé úszva tette meg a kisfiú, és így éppen elérte a gépet, amely a tó felszínéről a levegőbe emelkedett. Nemsokára megpillantotta Rómát felülről, a közepén a Szent Péter templommal. Ekkor a két boszorka, nádpálcán lovagolva utolérte a gépet. Lenn a téren, a bazilika lépcsőjén egy kislány ült. PéterPál megismerte kék kardigánját, egyetlen copfba font hosszú haját, melyen egy piros szalag díszelgett. Egyébként katicabogárnak látszott a kislány ilyen magasból. Mégis látta, hogy nem változott semmit sem azóta, hogy leveleit a gyufakatalyába rejtette, és csak nézték, nézték egymást a szilvafák alatt.

PéterPál felkapcsolta az ejtőernyőjét és kiugrott. Hallotta és érezte a levegő süvítését. Látta, hogyan nőnek a tér formái, egyre nagyobbra, hogyan bontakoznak ki a tér színei egyre élesebben, de az ejtőernyő nem nyílt ki!

„Meghalok most?!”, sikoltott föl.

„Dehogy, dehogy, kis buta fiú!”, súgta egy hang, amely olyan puha és selymes volt, mint a bársony. A szobában hirtelen otthonossá vált minden, mert PéterPál jól ismerte ezt a hangot, amely úgy tudott simogatni, mint egykor az édesanyja keze, aki már régen nem élt.

Felébredve a vad álomból PéterPál lassan nyitogatta nehéz szempilláit.

„Emília néni, te vagy az? Igaz, hogy itt vagy velem, vagy még mindig álmodom?”, kérdezte.

„Persze hogy itt vagyok, és én vagyok. Ez már nem álom, PéterPál, hanem a valóság.”

„De hát hol vagyok én most, és hol van Socrates?”

„Lombardiában vagy, Észak-Olaszország egyik falujában, amelynek Sanmichele a neve, és Socrates is itt van.”

A teknősbéka egy nagy tál paradicsomlevesben úszkált, melyet PéterPál ágya mellé helyeztek. A kisfiú biztosra vette, hogy a teknős pislantott egyet, amikor a nevét hallotta.

„De Emília, honnan tudtad, hogy én itt vagyok, meg beteg vagyok, meg miegymás?”, érdeklődött a kisfiú.

Emília eltűnődött, s így válaszolt: „Különös dolog történt tegnap délután. Egy ember keresett föl Rómában, akinek olyan kerek volt a feje, mint a biliárdgolyó. Ő mondta, hogy itt vagy. Jöttem is az első vonattal. És tudod, az esernyőjének csak a váza volt meg”, tette hozzá mosolygva.